

S Z E R K E S Z T Ő I Ü Z E N E T E K

Következő számainkból: Tanulmány: *Belon Gellért*: Életünk kenyere. *Beney Zsuzsa*: A hallgatás tornya (Weöres Sándor). *Dümmertth Dezső*: Az eltűnt idő nyomában (Edgar Degas). *Tótfalusy István*: A látomások költője (Vajda János). *Balanyi György*: Egy ujkori próféta. *Lantos-Kis Antal*: Lourdes a modern orvostudomány világában. *Mihelics Vid*: A vallás-szociológia. *Rónay György*: Pázmány körül. *Cserhádi József*: Az ember világközpontisága Szent Tamás filozófiájában. — Novella: *Szabó Anna*: Amadé élete és halála. *Gerlei József*: Édes fiam, Az ablak. *Fendrik Ferenc*: Pithagoras tétele. *Mándy Iván*: A konyhafal. *Farkas Antal*: Róza. *Szarka Géza*: Jób öröme. *Agoston János*: Büntudat, Egy igaz történet. *Jan Dubracynszki*: Nikodémus tizedik levele. *Bruce Marshall*: Father Smith. *Heinrich Böll*: A kaland. *Alfred Polgar*: A köpeny. *Valéry Larbaud*: Rachel Fritiger. — Vers: Gyurkovich Tibor, Bittai Lajos, Szerdahelyi István, Lakatos Kálmán, Barth Ferenc, Ölbey Irén, Szabó Géza, Szabó Gizella, Tardonai Gábor, Géczy József, Jánosy István, Kárpáty Csilla, Elisabeth Langgässer, Francis Jammes, Paul Claudel, Theodor Storm, W. H. Auden, Gertrud von Le Fort.

T. Pál. Budapest. — Annak, hogy tizennyolc esztendőös fiával folytatott vallási vonatkozású eszmecsereí meddő vitatkozásokba fulladnak, véleményünk szerint két oka lehet. Kétségtelen, egyik és első oka a fiúban keresendő. Ebben a korban a fiatal férfi számára minden cselekedet és szó lényegében: bírközás. Nincsen még távlata, megfelelő élmény- és tapasztalatanyaga hozzá, hogy belássa, az a nagyobb győzelem, ha az igazságot megtalálja és nem az, ha a maga igazat bebizonyítja. Egyéb-ként, sajnos, a legtöbb férfi élete végéig megmarad ebben a szellemi kamaszállapotban. Ezért van, hogy azok a viták, amelyek egy-egy társaságban kirobannak, legtöbbször meddők, céltalanul csapongók és rendszerint a felek kimerülésével zsákutcában érnek véget. — A másik ok talán önbén van. Túlságosan felülről, az apai tekintély katedrójáról beszélt vele eddig és talán ezt érzi ki szavaiból fia most is. Vannak emberek, akik a legegyszerűbb tényt, például, hogy: „sút a nap“, olyan hangon tudják kimondani, hogy az embernek akkor is kedve támad ellentmondani és letagadni a napsütést, ha egy tenyérnyi felhő sincs az égen. — Akármí is azonban az oka, hogy az önök beszélgetései meddő vitaközásba fulladnak, csak egyféleképp lehet segíteni rajta. Öntől függ a megoldás. Sohase beszéljen fiával a vallás kérdéseiről ellentmondást nem tűrő hangon. Ne kezdje kategórikus kijelentésekkel. Szent Tamás parancsa: „Quod in ordine intentionis primum, in ordine executionis ultimum.“ — Ami a cél szempontjából első, az a végrehajtás során az utolsó legyen. Ne egymás ellen, hanem egymás mellett, közösen gondolkodjanak, tündöjdenek, eszmecserezzenek. A szellemi biroknl sokkal nagyobb örömet és gyönyörűséget tud nyújtani a közös szellemi kaland. A hithez nem illik a fölényes hang. Az egyház nem azért fogalmazza dogmáit határozottan, tömören, hogy mi azokat „ex cathedra hirdessük“, hanem azért, hogy az igazság kristálytisztán álljon előttünk. A legtöbb dogma mélyén misztérium rejtőzik, nem lehet tehát feléje értelmi önteltésgel közeledni, hanem csakis alázatosan. Nem is illik tehát hívőhöz a rideg és fenhéjázó beszéd a hit és erkölcs igazságairól. — Mindezt nem vádként és kioktatásul mondjuk, mert ami áll az önök beszélgetéseire, valljuk a mi írásainkkal kapcsolatban is. Csupán azért soroljuk el e lehetőségeket, hogy ezeket figyelembevéve közelebb jusson problémája megoldásához.

Sz. P. — Az első latin himnusköltő Szt. Hilárius volt, Poitier püspöke (315—367). Életét az arianusokkal való hősies, — és végül is diadalmas küzdelme töltötte be. Az arianizmus szinte végpusztulással fenyegette Isten országát Franciaországban. A nagytehetségű, hősies lelkű püspököt Frigiába, az arianizmus főfészkebe száműzték ellenfelei. Itt írta meg mélységben, tudományosságban, meggyőző erőben gazdag művét: „A Szentháromságról.“ Ennek oly nagy hatása volt, hogy a frigiai arianusok jónak látták a nagy püspököt visszaküldeni saját hazájába. Itt nagyszerű modorával, jóságával, tudományos képzettségével, mindenkihez való türelmével és szent életével annyira megnyert mindenkit, hogy a 361-ben tartott párizsi zsinaton az összes püspökök az igaz hit mellett foglaltak állást. Irodalmilag nagy érdeme, hogy a sziriai Ephräm, himnusköltő hangsúlyos verselését a latin időmértékes verseléssel egyeztetni igyekezett. Ezzel az új formával való küzködése kissé nehézkessé teszi verselését, amely így egy nagyjövőjú költészetnek első szent dadogása.

Autodidakta. — Ne aggódjék, aki ilyen lelkiismeretesen kihasználja az összes tanulási lehetőségeket, az végül is leküzdí mindazokat a nehézségeket, amelyeket említ, és amelyek velejárái annak, hogy aránylag későn helyezkedett el mostani munkakörében, és hogy faluja földrajzi helyzete folytán el van zárva bizonyos tanulási lehetőségektől, amelyek különben nyitva állának. — Azt tanácsoljuk, kezdje világi dalok betanításával, akkor elkerüli a szent szövegek profanizálását a kezdetnek hibái és zűrzavarai által. — Kánon és fuga nem ugyanaz, de igen közeli rokonok. Mind a kettő az úgynevezett imitáción alapszik, vagyis egy zenei gondolatnak különböző időben, hangszínbén, szólamban való ismétlése által keletkezett harmonián. A kánonban a *comesek* (kísérő hangok) ugyanabban a hangmagasságban, de később lépnek be, és végig ugyanazt énekelik, mint a *dux* (vezető hang). A *fugában* az egyes szólamok, vagy hangszerek szintén később lépnek be, de egyrészt vagy magasabban vagy mélyebben intonálnak, másrészt csak néhány ütemen keresztül követik a *duxot*, aztán önállósítják magukat és így símulnak a zenei mondanivaló egészére. Világos, hogy a fugának megkomponálása is, előadása, tehát betanítása is sokkal nehezebb, mint a kánon-é. A magyar népdalkincs rendkívül gazdag kánonokban, merítsen belőle bátran. Sok öröme lesz benne, és rövid idő alatt nagy haladást tapasztal majd tanítványainál.

F. P. — Eredetileg nem volt megbélyegző a barbár szó. A görögök minden külföldit barbárnak neveztek. Plató is két részre osztja az egész világ minden népét: barbárookra, és hellénekre. A „nem-szabad, szolgai, durva, kegyetlen, gyáva“ mellékhangzást a perzsa háborúk idején kapta a szó, amikor mindezeket a szép jelzőket a perzsákra, vagyis az ellenség-re vonatkoztatva mondták. Amikor a rómaiak átvették a görög műveltséget és nyelvhasználatot, ennek a szónak ily módon való értelmezését is átvették és különösen a germán törzsekre vonatkoztatva használták. Irodalmilag a barbarizmus szón az értették, amikor valaki nem helyesen használja, vagy idegenszerűen formálja a szavakat.

„Egy nyugtalan asszony.“ Kérjük, adja meg címét, mert problémájára csak levélben tudunk válaszolni.